

„SŁOWO“ wstępuje we wszystkie prawa i przejmuje wszelkie obowiązki „Gazety Krajowej“.

S Ł O W O

Wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych
Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228. Otwarte od 9 do 3.

Prenumerata miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 1000.

Cena ogłoszeń: Wiersz nonparelony jednospaltowy: przez tekstem 200 mk.; w tekście 300 mk.; za tekstem 100 mk. W numerach świątecznych o 25 procent drożej.

Sala Miejska

Dziś w piątek 4 sierpnia tylko jeden KONCERT artyst. był. Petrogradzk. Imper. Mariiński. Opery

Ody Słobodskiej

przy udziale Orkiestry Symfonicz. pod batutą

W. Bierdiajewa

przy fortep. Cecylja Krewer Program: Czajkowski, Beethoven, Arenski, Borodina i in. Bilety w kasie Sali M. od 11 rano

ROLNICY!

Przemysłowo-Handlowe T-wo „UNJA“

Spółka Akcyjna, Wilno, Jagiellońska 3, telefon 685

jest przedstawicielem Spółki Akcyjnej Handlu Ziemiopłodami, Centrali Organizacji Rolniczo-Handlowych w Warszawie na wojew. Wileńskie

poleca dla celów rolniczych:

Żyta i pszenice oryginalne selekcyjne oraz krajowe, żyto „Kawęczyn“, żyto „Petkus“, żyto Sobieszyńskie,

Pszenicę węgierską, Pszenicę Dańkowską, Konstancję, Wysokolitewską, Puławską, Sobieszyńską, lub pierwsze ich odsiewy

oraz przyjmuje zamówienia na powyższe.

Warunki do omówienia w T-wie „UNJA“, Wilno, Jagiellońska 3.

Omega! Omega! Omega!

Czy Polska się z bogaca?

Egzystują dwa obozy, różniące się krańcowo w zapatrywaniach swych na stan ekonomiczny, rozwój przemysłu, handlu i rolnictwa. Optymiści twierdzą, że przemysł nasz rozwija się niepospolicie szybko, że fabryki rosną jak grzyby po deszczu, co wprowadza w zdumienie cudzoziemców. Twierdzą też na podstawie statystyki, że przemysł górniczy niebawem dojdzie do produkcji przedwojennej osiągając już dziś od 60 do 80 i wyżej % norm dawniejszych. W sferze handlowej stwierdzają ożywienie nadzwyczajne, wskazując na powstawanie dziś już niezliczonych firm, spółek i domów handlowych, które nie mogły by egzystować, gdyby handel nie prosperował. W rolnictwie wskazują na niezmiernie zyski, które rolne gospodarstwa przynoszą, dzięki wysokim cenom na produkty pierwszej potrzeby.

Powstawaniu coraz to nowych banków przypisują symptomatyczne znaczenie, jako wskaźnikowi na zadośćuczynienie potrzebom ekonomicznym. Przepowiadają, że w najbliższej przyszłości kraj tak niezmiernie obfitujący w bogactwa naturalne, stanie na równi bodaj z Anglią lub Belgią, jednym słowem nie znajdują optymiści miejsca dla jakich bądź obaw co do przyszłości ekonomicznej naszej Ojczyzny, patrząc na obecną

sytuację przez szkła różowe. Czy można twierdzić, że kraj jest biedny, gdy liczniejsze niż dawniej restauracje, kawiarnie, teatry i kina nie mogą pomieścić publiczności? Wszak nigdy jeszcze robotnik nie pobierał tak wysokiego wynagrodzenia, za tak małą ilość godzin pracy, a włościanie wypychają sienne marki zamiast stomy. Kraj oczywiście wzbogaca się z dnia na dzień, koleje funkcjonują jak zegarki, szkolnictwo rozwija się kolosalnie i t. d. i t. d. Gdzież więc te podstawy do pesymizmu, do obaw, do niezadowolenia?

Jednak często, gdy laicy cieszą się z rumieńców na twarzy, z błyszczących oczu i niezwykłego ożywienia danego osobnika, jako z cech niewątpliwych oznak zdrowia, troska jest widoczna u lekarza: chory gorączkuje, rumieńce zapałają, a ożywienie zapowiada suchoty, a ożywienie zapowiada bodaj rychłą śmierć.

W dziedzinie ekonomiki, — jak w medycynie, zależy wszystko od prawidłowego postawienia diagnozy i należy przeprowadzić ścisłą analizę objawów życia, podsumować cyfry i na podstawie skrupulatnych badań można dopiero orzec, czy organizm ekonomiczny jest zdrowy czy funkcje jego są prawidłowe i czy siły maleją lub się wzmacniają. Najczulszym bodaj barometrem wskazującym na pogodę lub burzę eko-

nomiczną, jest giełda. Cena naszej marki, tj. jej stosunek do złota lub walut państw ekonomicznie mocnych ulegała ciągłej zmianie, wykazując tem, że zagranica sytuację naszą ekonomiczną uważa za coraz gorszą.

Niewątpliwie stan polityczny odgrywa też niezmiernie ważną rolę na kurs naszej waluty, gdyż od koniunktur polityki zagranicznej a tembardziej kierunku polityki wewnętrznej zależy sprawność maszyny ekonomicznej.

Jeżeli dobra polityka zagraniczna wpływa na podniesienie kursu marki ze względu na bezpieczeństwo państwa, a więc zapewnienie spokojnej normalnej wytwórczości i handlu, to rozumna polityka wewnętrzna stwarza podstawy do wzmocnienia wytwórczości na zagwarantowanych w swej mocy podstawach, jakimi są: nienaruszalność prawa własności, normalny stosunek pracy do kapitału, rozumny system podatkowy, dobra polityka celna, wreszcie silna władza, czuwająca nad ścisłym wykonywaniem prawa.

Ograniczenie do minimum wszelkiego ryzyka pozwala na ściśle obliczenie kosztów produkcji, a więc daje możliwość obniżenia procentowego zysku z jednoczesnym jego zwiększeniem przez wzmocnienie produkcji t. j. obrotu.

Wzmocnienie produkcji i obrotu, przy taniości towaru, pozwala na eksport, a od czynnego bilansu handlowego zależy bogactwo poszczególnych obywateli i bogactwo państwa, które nie jest niczem innym jak wykładnikiem zbiorowym wszystkich jego obywateli.

Jeżeli kurs marki zatrzymuje się w swym spadku lub się popra-

wia, dowodzi to że sytuacja polityczna lub gospodarcza ulega polepszeniu; — jeżeli natomiast kurs spada wolno lub gwałtownie, możemy śmiało stąd wnioskować, że się u nas dzieje źle albo, że nastąpiła jakaś katastrofa. Od rozmiarów zła zależy wysokość spadku marki.

Badacz stosunków ekonomicznych, śledząc za seismografem giełdowym winien szukać niezwłocznie przyczyn perturbacji.

Sejm, który jest właśnie powołany do śledzenia za normalnym rozwojem Kraju i winien stać na straży interesów ogólnych, regulując w drodze prawodawczej i nadzorczej bieg maszyny państwowej, nie tylko nie sprostował swemu zadaniu, lecz prowadził Kraj do ruiny, wytwarzając chaos polityczny i stanowiąc ustawy szkodliwe dla ekonomicznego rozwoju a często sprzeczne z duchem konstytucji. Rządy wybitnie partyjne, walczą o władzę za pomocą hasel demagogicznych, władza słaba i chwiejna bo zabiegająca o względy warstw niekulturalnych, egoistycznych, a chciwych, wytworzyły sytuację która się dziś wyraża w formule 1 dolar=6450 mkp. czyli że nasza sytuacja ekonomiczna jest 1500 razy gorsza od normalnej. (1 dolar=4,3 marki przed wojną). — Ale czy u nas komu w głowie trzeźwo spojrzeć na położenie Polski? Czy kto krzyczy dosyć głośno

Caveant Consules? Z jednej strony działalność Związków Zawodowych, w dużej mierze skierowana ku pogorszeniu naszego położenia ekonomicznego i politycznego, — strajki zamiast pracy, zmniejszenie godzin i napięcia jej w myśl hasel socjalistycznych, z drugiej zaś strony nieskończone obchody, pochody i święta oraz ustępstwa dyktowane „mądrością polityczną“, a prowadzące do coraz ostrzejszego panoszenia się żywiołów wywrotowych, wytworzyły tę atmosferę bezzasadności, która powoduje nasz upadek ekonomiczny i groźbę jego konsekwencji, aż do upadku Państwa włącznie.

Stanisław Wańkowicz.

Wobec zamieszczonej wczoraj przez jedno z pism miejscowych informacji, iż „Słowo“ jest wydawane przez członków Unji Państwowo-Narodowej musimy zaznaczyć, że tak nie jest.

Unja Państwowo-Narodowa nie jest stronnictwem, lecz blokiem pewnych grup i pewnych osób, należących do różnych stronnictw. Pod odeszwą Unji podpisało swe nazwiska wielu konserwatystów, między innymi z Wilna prof. Marjan Zdziechowski. O ile pozostawanie konserwatystów w szeregach Unji będzie pożądane, a nawet możliwe — wykażą to miesiące najbliższe.

FRATE POLSKI. Sala „Lutnia“.
Dziś i codziennie
Występ E. Galskiego. „Maż poluje“.
krot. w 3 akt. J. Feydeau.
Początek o g. 8.

Wiadomości polityczne.

Życzenia. Posel włoski p. Tomassini złożył prezydentowi ministrów p. Nowakowi życzenia w imieniu rządu włoskiego z powodu objęcia przezeń stanowiska. (A. W.)

Minister Kamieński o zamieszczą wywiad wyborczy do z Min. Kamieńskim na temat wyborów do Sejmu.

„Gazeta Poranna“ zamieszcza wywiad wyborczy do z Min. Kamieńskim na temat wyborów do Sejmu. Stanowisko administracji, oświadczył minister Kamieński, winno się ograniczyć do zapewnienia pokoju publicznego i bezpieczeństwa. Najpóźniej 18 sierpnia, czyli w 78 dni przed wyborami Naczelnik Państwa wyda dekret o wyborach do Sejmu. Wojewodzie między 10 a 15 zwolują zjazd starostów, którzy przybędą z gotowymi planami podziału okręgów wyborczych na obwoły glosowania. Zjazd Wojewódzki ma za zadanie zatwierdzić plany. Następnie starostowie zarządzają zjazdy wójtów, gdzie wydadzą ostateczne instrukcje. Komisarzami wyborczymi ustanowieni będą prawdopodobnie starostowie. W Województwie wyborami kierować będzie Wojewoda wraz z wyznaczonym do pomocy starszym urzędnikiem. Minister zapowiada w najbliższym czasie podróż po państwie, w szczególności po Kresach Wschodnich, gdzie administracja jest najmłodsza. (A. W.)

Rezultaty polityczne. Dowiadujemy się, iż delegacja ludności z pasa neutralnego, będąc w Warszawie została przyjęta przez Naczelnika Państwa, Marszałka Sejmu, Prezesa Ministrów, oraz w Klubach wiekszych ugrupowań Sejmowych. Jednocześnie delegacja została przyjęta przez przedstawicieli Ententy, którzy przyjęli delegację bardzo życzliwie i wysłali telegramy do swoich rządów, przedstawiając życzenia i potrzeby ludności pasa neutralnego. Oprócz tego posłowie Państw sprzymierzonych z Polską obiecali, iż w najbliższej przyszłości przybędzie na miejsce Komisja Międzynarodowa, która dokona przeprowadzenia linii granicznych między Polską a Litwą, uwzględniając stosunki narodowościowe. (Wap.)

Lotysze o Dziennik lotewski zakusach litewskich. „Jaunaikas sinas“ pisze, że gwałtowne dążenie Litwy do posiadania Wileńszczyzny zaludnionej mnóstwem polaków, białorusinów i żydów, jest nietylko nieuzasadnione lecz nawet niebezpieczne dla Litwy, znajdującej się w początkach rozwoju kultury narodowej. Pismo dowodzi, iż Litwa zadowolila się winna rdzennie litewskiem terytorjum etnograficznym i odrazu uregulować winna swój stosunek do Polski — zwiększyłoby to jej autorytet. (Pat.)

Przed exposé Prezydenta ministrów.

Exposé Prezydenta Ministrów a kluby sejmowe.

WARSZAWA 3.VIII. (A. W.) Exposé prezydenta Nowaka jest krótkie i podaje jedynie ogólne stanowisko Rządu. Odczytanie jego w Sejmie nie będzie prawdopodobnie dłuższe trwało nad kwadrans.

Dyskusja odbędzie się w piątek, przyczem lewica zamierza złożyć krótkie oświadczenie. Prawica zaś wygłosi dłuższe przemówienie. Jak donosi „Kurjer Polski” prawica ma postawić wniosek odwołania gabinetowi zaufania.

Posiedzenie Rady Ministrów.

WARSZAWA 2.VIII. (A. W.) Prezydent Nowak polecił wstrzymać powitania urzędowe do czasu uzyskania przezeń votum zaufania. Odbędzie się posiedzenie Rady Ministrów, poświęcone dyskusji nad exposé, które wygłoszone będzie w piątek o g. 6 w Sejmie. Po posiedzeniu gabinet udał się in corpore w celu przedstawienia się Naczelnikowi Państwa.

Z Sejmu.

Czwartkowe posiedzenie.

WARSZAWA 3.VIII. (A. W.) Na punkcie drugim porządku dziennego czwartkowego posiedzenia Sejmu stoi pierwsze czytanie ustawy w sprawie zmian do artykułu pierwszego i ósmego ustawy z dnia 6 kwietnia r. b. o objęciu władzy na Ziemi Wileńskiej.

Wniosek nagły posłów wileńskich w sprawie napadów bolszewickich.

WARSZAWA 3.VIII. (A. W.) Do łaski marszałkowskiej wpłynął wnio-

sek nagły posłów wileńskich w sprawie napadów bolszewickich na ludność w pow. pogranicznych. Wniosek przedstawia szereg napadów, dokonanych w maju i czerwcu, wskazuje na ofiary napaści, szkody poczynione przez bolszewików, wreszcie wzywa Rząd do przedsięwzięcia jaknajenergiczniejszych kroków, zabezpieczających życie i byt ludności przed napadami, oraz zdania sprawy z wydanych zarządzeń wobec Komisji Administracyjnej w ciągu dni 10.

truje się sceptycznie, jednakże zawsze jesteśmy gotowi podjąć wspólną akcję bądź to ze stronnictwami politycznymi bądź grupami narodowościowymi nie tylko z białoruskimi ale i polskimi.

— Czy partje żydowskie porozumiewały się z ugrupowaniami innych narodowości w celu zorganizowania wspólnej akcji wyborczej?

— Partje żydowskie, o ile jest mi wiadomo, narazie żadnych kroków w tym celu nie poczyniły, oczekujemy bowiem dokładnego tekstu ordynacji wyborczej. Możliwym jest, że ordynacja ta tak ograniczyła nasze szanse, że nie będzie wogóle racji uczestniczyć w wyborach. Zdaniem moim Żydzi powinni wziąć udział w wyborach, lecz czy pogląd mój podzieli reszta społeczeństwa żydowskiego tego nie wiem, wyjaśni to nam niedługo przyszłość.

Mandat Palestyński a emigracja Żydów.

W związku z przyznaniem przez Ligę Narodów Żydom mandatu palestyńskiego Dr. Wygodzki poinformował współpracownika „Słowa” o horoskopach państwowości żydowskiej w Palestynie.

— Przyznanie mandatu Żydom przez Ligę Narodów jest punktem zwrotnym w historii państwowości żydowskiej, nieistniejącej prawie od dwóch tysięcy lat. Praca organizacyjna stosowania państwowości żydowskiej w Palestynie na większą skalę faktycznie rozpocznie się dopiero w chwili obecnej. W pierwszym rzędzie koniecznym jest zwiększenie emigracji Żydów do Palestyny. Naród żydowski, opierając się na prawnym zabezpieczeniu Palestyny w charakterze państwa żydowskiego musi wykonać olbrzymią pracę kulturalną, w celu urzeczywistnienia zadań dla całego rządu przyszłych pokoleń. W społeczeństwie żydowskim znajduje się duża liczba ideowych rolników i robotników, którzy pragną jaknajprędzej wyjechać do Palestyny i rozpocząć tam pracę. Dotychczas stoją temu na przeszkodzie: zarządzenia rządu angielskiego w sprawie wjazdu do Palestyny i brak środków materialnych w organizacjach sjonistycznych.

Mamy nadzieję — kończył Dr. Wygodzki — że wkrótce fala emigracyjna do Palestyny znacznie się zwiększy.

„Kurjer Polski” podaje wiadomość o napadzie litwinów na majątek Bortkuszki p. Aleksandra Lednickiego w pasie neutralnym, przyczem pisze: „Rozpanoszenie się wojskowego bandytyzmu litewskiego w pasie neutralnym, wzmagającego się w miarę postępu zbiorów tegorocznych, wskazuje wyraźnie na charakter rabunkowy napadów, dokonywanych przez regularną kawalerję litewską. Sądzimy, że Rząd zwrócił uwagę Ligi Narodów na nieprzewidziane przez Radę Ligi Narodów następstwa niewykonania jej uchwały”.

PAMIĘTAJMY o zdemobilizowanych żołnierzach!

Z ostatniej chwili.

Exposé Prezydenta Ministrów.

Votum zaufania uchwalono.

WARSZAWA 3—VIII, godz. 20.15 (Tel. własny). Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu Prezydent Ministrów Nowak wygłosił exposé.

Przemówienia Nowaka wysłuchano z najwyższym zainteresowaniem. Wywołało ono duże wrażenie.

Główną troską Rządu będą finanse, oraz znalezienie dla gospodarstwa krajowego zdrowego kredytu.

W polityce zagranicznej chcemy pokoju z sąsiadami, jednakże musimy zabezpieczyć nasz byt siłą.

Fundamentem polityki zagranicznej będzie przyjaźń z Francją, sojusz z Rumunją, porozumienie się oraz stały kontakt z Państwami Bałtyckimi.

Kwestję Wileńską rozstrzygnęły wybory do Sejmu Wileńskiego.

Stosunek do Litwy traktowany być musi cierpliwie i wyrozumiale, jednakże ze ścisłym przestrzeganiem przysługujących nam praw.

Każdy obywatel polski musi się czuć narodowo i kulturalnie, jak w domu, co umożliwi Konstytucja.

Rząd nie będzie prowadził polityki partyjnej, a załatwi konieczności państwowe.

Po mowie Prezydenta Ministrów przystąpiono do głosowania.

W głosowaniu przyjęto formułę posła Fedorowicza, wyrażającą nowemu Rządowi zaufanie 193 głosami przeciw 139.

Za wyrażeniem votum zaufania głosowała cała lewica i K. P. K. Klub p. Matakiewicza wstrzymał się od głosowania.

Wynik głosowania przyjęto hucznie oklaskami.

Wojna grecko-turecka.

Walki pod Czataldzą.

KONSTANTYNOPOL. (Pat.) W okolicach Czataldzy dochodzi do stałych starć pomiędzy żandarmerją turecką a przednimi strażami greckimi. Do Czataldzy przybywają ranni. Wojska francuskie witane są owacyjnie.

Z Koalicją starć unikać.

ATENY. (Pat.) Rząd polecił dowódczemu armii unikać starć z wojskami państw sprzymierzonych.

Tylko obiecuja.

LONDYN. (Pat.) Donoszą z Malty o cofnięciu rozkazu wyru-

szczenia do Konstantynopola eskadry, wiozącej batalion piechoty angielskiej. Wojska jednak pozostają w pogotowiu.

Nota turecka.

KONSTANTYNOPOL. (A. W.) Turecki Minister Spraw Zagranicznych wręczył Nadkomisarzowi Aljantów notę z wiadomościami o koncentracji wojsk greckich na granicy tureckiej w ilości 30.000 ludzi. W końcu nota wyraża nadzieję, że zostaną przedsięwzięte zarządzenia, w celu stłumienia wysiłków do złamania neutralności Konstantynopola.

Niepokoje we Włoszech.

Uspokojenie w Rawennie.

RZYM. (Pat.) W Rawennie nastąpiło uspokojenie. Faszysti opuścili miasto; w miastach okolicznych okolo Florencji doszło do takich wypadków jak w Rawennie.

Agitacja faszystów.

RZYM. (Pat.) Faszysti agituja za rozwiązaniem parlamentu, domagając się nowych wyborów.

Lewica przeciwko de Faccie.

RZYM. (Pat.) Prasa lewicowa

ostro występuje przeciwko nowemu gabinetowi Facty.

Strajk nie uległ zmianie.

RZYM. (Pat.) Sytuacja strajkowa nie uległa zmianie, zarząd faszystów wydał odezwę do pracodawców, żądającą wydalenia strajkujących. Odezwa wzywa faszystów do pogotowia w nocy ze środy na czwartek.

U D-ra Wygodzkiego.

Poniżej zamieszczamy dwie rozmowy naszego współpracownika p. K. S. z dr. Wygodzkim kierownikiem politycznym sjonistycznego obozu żydowskiego w Wilnie. Nie uważamy uwag Dr. Wygodzkiego o niesprawiedliwości ordynacji wyborczej za słuszne. Zapewne projekty tej ordynacji pozostawiają wiele do życzenia, zwłaszcza w ostatnich: idea list państwowych została skarykaturowana, Intelligencja i wogóle klasy oświecone zostały pozbawione wszelkiego znaczenia politycznego. Co zaś do Żydów, to demokratyczność tej ordynacji stanowi ten postulat, który zawsze cała prasa żydowska ma na ustach. Demokratyczność zaś, ze wszystkimi jej konsekwencjami jest obecną ordynacją pierwszą i ostatnią cechą.

Z prawdziwym zadowoleniem notujemy oświadczenie Dra Wygodzkiego o nadziejach zwiększenia emigracji Żydów do Palestyny. Rząd nasz nie powinien absolutnie stawiać żadnych przeszkód tej emigracji, w rodzaju nie wydawania paszportów do Palestyny Żydom w wieku popisu, ale przeciwnie powinniśmy we wszystkim iść jej na rękę.

Żydzi a wybory do Sejmu i Senatu.

Wobec uchwalenia przez Sejm ordynacji wyborczej i zbliżającej się chwili wyborów do Sejmu i senatu, współpracownik „Słowa” zwrócił się do p. D-ra Wygodzkiego

go z zapytaniem, jak się ustosunkuje miejscowe społeczeństwo żydowskie do zbliżających się wyborów. Stanowisko grup żydowskich w chwili obecnej Dr. Wygodzki określił w sposób następujący:

— Zanim określili się stosunek Żydów do przyszłych wyborów, należy podkreślić, że uchwalona przez Sejm ordynacja wyborcza krzywdzi społeczeństwo żydowskie. Dzięki tej ordynacji nie będziemy mogli przeprowadzić w Wileńszczyźnie ani jednego Żyda. Żydzi, którzy w obecnej Polsce stanowią mniej więcej 1/3 całego zaludnienia musieliby uzyskać 50 z górą miejsc w Sejmie, jednakże wobec uchwalonej ordynacji nie wiem czy w całej Polsce przejdzie 5—6 Żydów. Cyfry powyższe wymownie świadczą o niesprawiedliwości ordynacji wyborczej w stosunku do Żydów i mniejszości narodowych wogóle. Nic więc dziwnego, że stosunek społeczeństwa żydowskiego do ordynacji wyraża się ujemnie.

Co zaś do przygotowawczej akcji wyborczej, muszę zaznaczyć, że dotychczas żadnych bloków ani wewnętrznych pomiędzy ugrupowaniami w społeczeństwie żydowskim, ani zewnętrznych z innymi grupami nie zawarliśmy. Osobiście, na możliwość zawiązania bloku w społeczeństwie żydowskim zapa-

Ciotki wileńskie.

(Próba szkicu).

2) Ciotki dzielą się na 3 główne kategorie. Primo — ciotki wspaniałe, secundo — ciotki użyteczne, tertio — ciotki znikome.

Ciotki wspaniałe. Ciotki tej kategorii są zwykle wzrostu średniego i wyżej średniego, tuszy okazałej, ubrane zawsze czarno — co zresztą jest wspólną cechą wszystkich ciotek. Suknie przeważnie jedwabne, często moire antique, z mantyllą koronkową latem. Zimą noszą futra popielicowe. Kołnier skunksowy zdejmują się od połowy czerwca do końca lipca, buciwy z cienkiej kozłowej skóry na niskich obcasach. Łańcuszek od zegarka z czarnych paciorków w rodzaju różańca, a sam zegarek złoty z kluczykiem do nakręcenia. W rękę noszą zimną laskę o srebrnej główce, latem zaś parasolkę

czarną jedwabną. Kapelusze zimą filcowy, latem słomkowy — formy dużej z rondem i obowiązkowo ze strusim piórami, co nadaje im wygląd uroczystych wozów tryumfalnych.

Ciotki wspaniałe siedzą na kanapie lub w uprzywilejowanym fotelu, u stołu biorą z półmiska pierwsze, najlepsze wybierając kąski. W rozmowach prym trzymają, nie znoszą sprzeciwu, gdy coś twierdzą. Są one najwyższą instancją: „Roma locuta”, a że noszą rzymskie broszki z literami P. A. X. więc i „causa finita”.

Gazetę czytają codziennie ze szczególnym uwzględnieniem nekrologów, resztą literatury prócz Mickiewicza, Sienkiewicza i Krąszewskiego, mało się interesują. Abonują na własny koszt „Bluszcz” i „Wiadomości Salezjańskie”, a na nocnym stoliku leży „Naśladowanie” z zakładką na 101 stronie. Na imieniny swoje otrzymują od dziewczynek ma-

łych, do połowy zrobioną podwiązkę, od starszych deklamację i kwiaty. Od rodziców „kochanych kuzynów pół tuzina chustek do nosa i ramkę do fotografii. Chłopcy recytują wiersze, dając obrozę dla „Fifinki” faworytki ciotuni.

Na gwiazdkę ciotka wspaniała obdarowywać zwykła cały dom. „Kuzynka” otrzymuje szlafroczek nowiuteńki, kupiony u „tej pocciwej Wilejkowej” — „Kuzyn” — munsztuk do cygar lub fajkę „po nieboszczyku”. — Dziewczynki wstążki z „dawnych zapasów”. Chłopcy po jednym rublu srebrnym, pokojówka halkę „starszej pani”, a kucharka szkaplerz, w Ostrej Bramie poświęcony i znoszona parę bucików „samej”.

Ciotki Wspaniałe bywają rzadko, przebiegając w „sosiecie” i tylko w domach gdzie znajdują równe sobie ciotki, z którymi wspominają dawne czasy, wyliczają koligacje i biedują nad upadkiem

moralności wogóle i wersalskich obyczajów w szczególności. Tolerują czasami papierosa u starszych panów, lecz nigdy u młodych, a już żadną miarą u kobiet, choć czasem same palą od „bolu zębów”.

Bywają 2 razy do roku t. j. na imieninach i w dzień Nowego Roku u Jego Excelencji „i proszą utalentowanych pianistów o „La prière d'une vierge”, oclerając ukradkiem łzę w rogu oka.

Lubią opowiadać o dawnych czasach, dając do zrozumienia, że ten i ów z ówczesnych lwów kochał się w nich na zabić. Zdarza się, że któraś z ciotek wspaniałych, bogata, mieszka sama, wówczas najczęściej jest prezeską jakiejś pobożnej instytucji i ma w swem otoczeniu 2—3 towarzyszek z 2-go i 3 gatunku ciotek.

Wówczas owe ciotki dodatkowo, t. zw. „moja droga Elwiro, kochana Klotylo lub Lawinjo” są od nalewania herbaty, zawiadywa-

ju kapitały, co wzbudza wielki szacunek w otoczeniu i pozwala na darmowe mieszkanie, wikt i opierunek w zamian za obietnicę „pamiętania o was w testamentach”.

Ciotki wspaniałe siedzą na kanapie lub w uprzywilejowanym fotelu, u stołu biorą z półmiska pierwsze, najlepsze wybierając kąski. W rozmowach prym trzymają, nie znoszą sprzeciwu, gdy coś twierdzą. Są one najwyższą instancją: „Roma locuta”, a że noszą rzymskie broszki z literami P. A. X. więc i „causa finita”.

Gazetę czytają codziennie ze szczególnym uwzględnieniem nekrologów, resztą literatury prócz Mickiewicza, Sienkiewicza i Krąszewskiego, mało się interesują. Abonują na własny koszt „Bluszcz” i „Wiadomości Salezjańskie”, a na nocnym stoliku leży „Naśladowanie” z zakładką na 101 stronie. Na imieniny swoje otrzymują od dziewczynek ma-

łych, do połowy zrobioną podwiązkę, od starszych deklamację i kwiaty. Od rodziców „kochanych kuzynów pół tuzina chustek do nosa i ramkę do fotografii. Chłopcy recytują wiersze, dając obrozę dla „Fifinki” faworytki ciotuni.

Na gwiazdkę ciotka wspaniała obdarowywać zwykła cały dom. „Kuzynka” otrzymuje szlafroczek nowiuteńki, kupiony u „tej pocciwej Wilejkowej” — „Kuzyn” — munsztuk do cygar lub fajkę „po nieboszczyku”. — Dziewczynki wstążki z „dawnych zapasów”. Chłopcy po jednym rublu srebrnym, pokojówka halkę „starszej pani”, a kucharka szkaplerz, w Ostrej Bramie poświęcony i znoszona parę bucików „samej”.

Na widnokręgu prasy.

Odezwał się w „Kurjerze Polskim” gen. Aleksander Babiński. O czymże by jeśli nie o stosunkach polsko-litewskich?

Tym razem nieustrudzony mediator doradza zlikwidować dotychczasową działalność Polskiej Organizacji Wojskowej (P. O. W.) nie tylko w Kowieńszczyźnie ale i wogóle. P. O. W. dopomógł dzielnie do wyzwolenia Wilna sięgnęło dalej w Litwę w nadziei, że pomoże i jej do całkowitego wyzwolenia. W zasadzie przeto — tłumaczy gen. B. — młodzież polowa dążyła do niepodległości Litwy. Tylko nie mogła sobie wyobrazić Litwy bez dobrowolnej jej łączności z Polską. Ot, i wyszło nieporozumienie... w każdym razie jednak czas już dla P. O. W. na przetrzymanie się wyłącznie do spraw społeczno-kulturalnych. To przeciw także bardzo piękne pole do pracy i działalności choćby najobszerniejszej!

Skarży się dalej gen. B. na „zamknięcie w Wilnie wszystkich czasopism o charakterze litewskim”. O charakterze litewskim Wyrażenie się, doprawdy, bardzo delikatne... W konkluzji radzi gen. B. obu stronom — zaprzestać represji.

„Gazeta Warszawska” nawołuje do corychlejszego rozgraniczenia Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej, do zatłoczenia tej „ostatniej sprawy granicznej” Państwa Polskiego. Polska, jak wiadomo, posiada z Litwą niepodległą wspólną granicę prawie 400 kilometrów.

P. Ehrenberg komentuje w sążnistym artykule wstępnym „Kurjera Polskiego” odezwę do narodu p. Korfanego, odsadzając i ją i autora od czci i wiary. Całkiem zbytecznie. Wobec niezaprzeczonego zadowolenia powszechnego z racji stanięcia u steru państwa stałego rządu, odezwa p. Korfanego jest już tylko gestem — nieszkodzącym nikomu. A p. Ehrenbergowi zdaje się, że grubą rybę — utopi!

Lector.

Nowości bibliograficzne.

„Południe”. Ukazał się III numer „Południa” (za maj-lipiec) pisma, poświęconego sztuce i krytyce artystycznej. Na treść jego składają się następujące prace: J. Dąbrowski „Nowy władukt kolejowy w Warszawie”, z trzema ilustracjami; B. Anrepa. „O technice malarskiej”, tłumaczenie M. Borzobohatej; T. Orynga „Nowa teoria barw”, omawiająca najnowsze wyniki prac Ostwalda w tej dziedzinie; A. Urbańskiego „O kryształach urzędzkich” z jedną ilustracją; J. Handeismannowej „Kilka uwag o klimacie” z 3 ilustracjami; J. Jankowskiej „Zabawka” z 2 ilustracjami; H. Mocarńskiego „Wystawa drukarska w Warszawie” z 5 ilustracjami; E. Breitera „Dyktatura i anarchja” z szwedziny teatru oraz M. Rettigera, omawiająca „Wiatr od morza” Zeromskiego. — Obszerna kronika artystyczna porusza wystawy obrazów w Warszawie, w Wilnie, w Krakowie i Lwowie. Omawia również sprawę pomników w Warszawie i w Wilnie (pomnik Syrokomli). Varia z całej Polski, Varia z zagranicy; przegląd czasopism oraz 8 reprodukcji obrazów z I Dorocznej Wystawy Wil. Tow. Art. Plastyków uzupełniają zeszyt. Okładkę wykonał G. Pilecki. Wydawnictwo Wileńskiego Towarzystwa Artystów Plastyków.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś:—Dominika, Arystarcha.
Jutro:—N. M. P. Śnieżnej, Afry P.
Wschód słońca: 4.16.
Zachód : 7.56

ODMIANY KSIĘŻYC.

1 kwadrant godz. 6 m. 22 rano.

TEATRY.

Teatr Polski: „Mąż poluje”.

WILEŃSKA.

— Święto wojska Polskiego. Dn. 5 sierpnia b. r. w dzień „Święta Wojska Polskiego”, w 58 rocznicę stracenia dyktatora Rządu Powstańczego z r. 1863/64, gen. Romualda Traugutta, odbędzie się na Pl. Łukiskim o g. 10 ej rano uroczysta Msza Polowa, oraz defilada wojskowa, na którą zostali zaproszeni przedstawiciele władz rządowych i cywilnych instytucji społecznych, oraz weteranów 1863 r.

Program: Piątek — capstrzyk wojsk, sobota dnia 5 go — msza polowa na Łukiskach o godz. 10. Weterani zbierają się u p. Wasilewskiego (zauł. Bernardyński 8—9) o godz. 9—9^{1/2}. Bratnia Pomoc stud. przyrzeka wysłać delegację, również i skauci. Wieczorem o godz. 6 ej pochód na Rosę ze sztafarami. (Zebrać się trzeba jakiś kwadrans po 5 ej na placu Katedralnym).

× Wyjazd Delegata Rządu. Dnia 3 bm. Delegat Rządu p. Roman wyjechał wraz ze swym sekretarzem osobistym p. Piotrowiczem do Warszawy. P. Roman zabawi w Warszawie kilka dni, poczem prawdopodobnie uda się na urlop. (AW.)

× Zmiany w urzędzie Delegata Rządu. Jak się dowiadujemy kierownictwo nowoutworzonego Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego w Urzędzie Delegata Rządu obejmie były Naczelnik Wydziału Prezydjalnego w Województwie Poleskim p. Dworakowski. Kierownictwo Wydziału Administracyjnego obejmie w najbliższym czasie b. Dyrektor gabinetu Prezesa T. K. R. p. Stanisław Rzewuski. (AW.)

× Urlop Starosty. Starosta Grodzki p. Wimbora wyjechał na urlop miesięczny, zastępuje go p. Iszora. (w.)

× Kursy katechetyczne. W dniu 2 b. m. rozpoczęły się kursy katechetyczne dla księży prefektów. Na kursy przybyło przeszło 120 prefektów z całego terenu Rzeczypospolitej Polskiej. Wykłady odbywają się w sali Śniadeckich Uniwersytetu Stefana Batorego. Pierwszemi prelegentami na kursach byli księża Kobylecki i Godowski. (w.)

— Ku upamiętnieniu aktu przyłączenia Wileńszczyzny. W myśl postanowienia Rady Wileńskiego Banku Krajowego o utworzeniu funduszu w celu upamiętnienia aktu przyłączenia Wileńszczyzny do Polski, którym to akt odbył się w obecnej siedzibie Wileńskiego Banku Krajowego, Zarząd postanowił wyasygnować ze swoich funduszy mk. 100.000.—

na ufundowanie tablicy pamiątkowej w tymże lokalu.

Chcąc dać możność szerokiego społeczeństwu wzięcie udziału w ofiarach na ten cel, został otwarty r-k bież. Nr. 31 w Wileńskim Banku Krajowym, dla przyjmowania wpłat.

Po zebraniu odpowiedniego funduszu będzie wybrany komitet dla opracowania projektu powyższej pamiątki.

Wszystkie pisma są prozono o przedrukowanie.

× „Dzień Akademika”. W związku z rozszerzeniem akcji „Dnia Akademika” Komitet Organizacyjny przystępuje do organizowania powiatowych komitetów obywatelskich. Akcja w tym kierunku będzie poruczona specjalnym pełnomocnikom. Pełnomocnikiem na pow. Święciański został mianowany p. Władysław Boczkowski, pełnomocnikiem na pow. Duniłowicki — p. K. Protasiewicz. W najbliższych dniach zostaną mianowani pełnomocnicy na inne powiaty Ziemi Wileńskiej i Nowogrodzkiej, którzy bezzwłocznie wejdą w kontakt z miejscowymi czynnikami społecznymi. (AW.)

× Paszporty do Rosji Sowieckiej. Paszporty do Rosji Sowieckiej w myśl rozporządzenia Ministra M. S. W. mogą otrzymać przedstawiciele firm handlowych pierwszej kategorii, wyjeżdżających w sprawach handlowych. Do wydawania paszportów do Rosji Sowieckiej i Ukrainy, upoważnionym jest Komisarjat Rządu na miasto Warszawie, na skutek każdorazowego polecenia M. S. W. Do każdorazowego podania należy dołączyć następujące zaświadczenia: a) świadectwo kwalifikacyjne, b) zaświadczenie Min. Przem. i Handlu popierające wyjazd, c) zaświadczenie P. K. U. dla mężczyzn od 18 do 40 lat włącznie, d) zaświadczenie Władz Skarbowych o opłaceniu podatku. (Wap.)

× Biuro pośrednictwa pracy. Przy Związku Polaków Kresowych Białoruskich zostało otwarte Biuro Pośrednictwa Pracy, które mieścić się będzie w lokalu Tow. Rolniczego przy ul. Zawalnej № 9. (AW.)

— Nareszcie. Starosta Grodzki podaje do wiadomości osób zatrudnionych przy asenizacji, iż od 1 go sierpnia r. b. aż do odwołania, prace asenizacyjne w obrębie m. Wilna mogą się odbywać wyłącznie od godz. 8 wieczorem do godz. 8 ej rano.

× Rejestracja koni. Zarządzona przez władze administracyjne rejestracja koni w Wileńszczyźnie wywołała pewne zaniepokojenie wśród włościan. Jak się dowiadujemy, niepokój w tym wypadku jest zupełnie nieuzasadniony, ponieważ rejestracja ma za zadanie ustalenie dorocznych spisów koni zdanych do wojska i nie jest w żadnym razie zapowiedzią jakiegokolwiek poboru. Podobne rejestracje prowadzone już były przed wojną przez władze rosyjskie. Należy stwierdzić, że reje-

stracja ujawniła znaczne zmiany na lepsze w dziedzinie zaopatrzenia ludności w inwentarz koni. (A. W.)

— Z Polskiego Czerwonego Krzyża. Wileński Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża podaje do wiadomości, iż 19 sierpnia 1922 r. upływa ostateczny termin wypłaty wygranych, jakie padły na losy Pierwszej Loterii Czerwonego Krzyża. Przeto wszystkie osoby, które dotąd nie sprawdziły swych losów, lub nie otrzymały wygranych sum zechcą się w dniach najbliższych zgłosić do kancelarii Czerwonego Krzyża w Wilnie, ul. Wileńska 28 m. 1 od 5 do 8 po poł.

— Rzeczy do odebrania. W Komendzie Policji m. Wilna (pokój 25) są do odebrania znalezione na sf. Nowojelna, w wagonie 3 kl. następujące rzeczy: skórzana torbka, zagraniczny paszport na imię Dubrowskiej Gindy, 2000 mk., małe nożyczki i inne drobniaki.

+ Licytacja. Delegatura Skarbu, Wydział Akcyzy, podaje do powszechnej wiadomości iż w dniu 4 sierp. r. b. od godziny 9 ej do 3 ej po poł. w gmachu przy ul. Mickiewicza № 3 pokój № 12 odbędzie się w drodze publicznej przetargu sprzedaż dowodów rzeczowych skonfiskowanych na rzecz Skarbu w sprawach karnych za przekroczenie ust. akc. a mianowicie: napoi wyskokowych, wyrobów tytoniowych, zapalek, tutek do papierosów i in.

TEATRY I MUZYKA.

— Komunikat Teatru Polskiego. Występy E. Gasińskiego w krotoczwili „Mąż poluje” cieszą się zasłużonym powodzeniem. Dziś w dalszym ciągu „Mąż poluje”. W próbach — znakomita komedia Callav'a i Fiers'a „Święty gaj”.

SPORT.

— Nowy rekord polski. Na wyszcigach kolarskich torowych w Warszawie ustanowił p. Wendyński nowy rekord polski na 3,000 m. bez prowadzenia w czasie 4 min., 18 sek.

— Zawody pływackie o mistrzostwo Krakowa odbyły dnia 22 lipca dany wyniki następujące: 108 m. styl dowolny, Kovacs (Jutrzenka) 1 min., 54^{1/4}”; 400 m. dowolny, tenże 9 min., 18^{1/2}”; 216 m. styl piersłowy klasyczny, Terens (R.Z.S.) 4 min., 59^{1/2}”; 108 m. styl dowolny dla pań: Mejerówna (R. Z. S.) 2 min., 17 sek.; 108 m. styl piersłowy, dla pań: Mejerówna 2 min., 27^{1/2} sek.

W sztafecie 4 × 16 m. zwyciężyła drużyna „Makkabi”. Program zawodów wyznaczył Polski Związek Pływacki jako mistrzostwa okręgowego.

— L. K. S. — Wisła 3:0 Zwycięstwo mistrza okręgu łódzkiego nad krakowską Wisłą jest chlubnym świadectwem jego doskonałej obecnie formy. L. K. S. jest zdaje się najważniejszym konkurentem do mistrzostwa Polski Północnej.

— Zawody pływacko-wioślarskie w Wilnie dany wyniki następujące:

A. Trójbój pływacki (przeplyniecie Wilji w szerz. wskok i wyskok z hamburgeri, bieg 500 m. klasyczny na piersiach): 1) Lissowski (Sektja wioślarsko-pływacka Wojskowego Klubu Sport.) 26 p. (na 30 możliwych), 2) Krzyżanowski (W. K. S.) 25 p., 3) Taranowski (W. K. S.) 19 p.

B. Trójbój wioślarski (8-ka skuligowa, łapanie topielca, bieg 500 m. w górę i 500 m. w dół). Wszystkie warunki spełnił jedynie p. Worono z Tow. Włosi. uzyskując 22 p. (na 30 możliwych).

Sędziowali pp.: Bartoszek, Aleksandrowicz, mjr. Jęzączkowski, ppor. Ostrowski i ppor. Radnyński.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

W WILNIE.

— Zagadkowe otrucie. Dn. 2 b. m. o godzinie 9-iej wieczorem pogotowie ratunkowe było wezwane na ul. Krzywe Kolo 16, gdzie zastano 5 osób otrutych a mianowicie: Annę Drozdowską z dwojgiem dziećmi, Urbanowiczową oraz jeszcze jedną kobietę. Po udzieleniu pierwszej pomocy Urbanowiczowej i Drozdowskiej odwieziono zatrutych w

ciężkim stanie do szpitala św. Jakuba. Przyczyną otrucia były bliźni kotremi poczęstowała ich salsadka. Dochodzenie przeprowadziła policja 6 go okr.

— Nagły zgon. Dn. 2 b. m. w latni przy ul. Popławskiej, zmarła nagle Elka Kaplan lat 53. Wezwany lekarz pogotowia skonałostował śmierć

— Otrucie. Dn. 2 b. m. Bolesław Kuszewicz w celu samobójczym napłł się jakiegoś płynu. (Rajska 8). W stanie groźnym poszkodowanego odwieziono do szpitala św. Jakuba.

— Pożar. Dn. 2 b. m. o godzinie 4 i pół po poł. wybuchł pożar w plekarni Nr. 25 przy ul. Antokolskiej. Przybyłe straży ogniowej udało się pożar zlikwidować. Przyczyną pożaru zepsuty piec.

— Ranienie policjanta. W nocy z 2-go na 3-cie do pogotowia ratunkowego przywieziono z okolic Wilna policjanta Walerjana Makarewicza lat 30 który został raniiony w rękę w czasie ścigania bandytów. Po udzieleniu pierwszej pomocy rannego odwieziono do szpitala św. Jakuba.

— Zatrzymanie poborowego. Dn. 2 b. m. policja zatrzymała poborowego Mojsze Karnickiego który uchylił się od służby wojskowej.

— Zatrzymanie awanturników. Policja zatrzymała Stanisława Malachowskiego, Józefa Szyparskiego i Stanisława Frydrykowskiego, którzy zakłócili spokój publiczny.

— Opór policji. Dn. 2 b. m. policja zatrzymała Stanisława Wierzbickiego i Annę Rezentową, którzy awanturowali się na ulicy. Przy zatrzymaniu awanturnicy stawili opór policji.

— Znaczną kradzież. Abram Radunski, zamieszkały przy ul. Kalwaryjskiej Nr. 21 zawiadomił władze policyjne o kradzieży rzeczy wartości 5 milionów marek. (s.)

— Przywłaszczenie. Tow. Akcyjne „Odbudowa” w Wilnie przy ul. Gimnazjalnej № 4 zawiadomił o władze policyjne, że niejaki Edward Rotkiewicz w Molodziecznie przywłaszczył sobie 2,800,000 mk., należących do Towarzystwa. (s.)

— Okradzenie kooperatywy. W nocy z 2-go na 3-ci została okradzona kooperatywa „Ekonomia” ul. 3 Maja. Skradziono przeważnie obuwie i bieliznę.

— Kradzieże. Aleksandrowi Acha-powi (Święciańska 25) skradziono ubrania na sumę 120 tys. mk.

— Apolonji Bocianowej (Krakowska 12) skradziono pałto i bieliznę. Strata wynosi 110 tys. mk.

— N. Bastockiemu (Portowa 22) skradziono różne rzeczy. Straty na razie nie obliczono.

— Solomonowi Fainowi (Kwiatowa 7) skradziono żelazo wartości 500 tys. mk.

— Handlarzowi sacharyną Holbergowi (Trocka) skradziono sacharyny na sumę 430 tys. mk.

— Grzegorzowi Harniewiczowi (Mickiewicza 3) skradziono 650 tys. mk.

NA PROWINCJI.

— Zabójstwo. Dn. 30 ub. m. we wsi Kupraniszki żołnierz 1-iej dywizji płch, Skibiński, wystrzelił z karabinu zastrzelił partyzanta litewskiego Bolesława Kruza, który chciał go zabić z rewolwera.

— Śmierć od granatu. Niejaki Szymon Niedzwiedzki lat 18 mieszkający w Waweli, gwiny Krewskiej, pow. Oszmiańskiego, znalazł granat i chcąc go rozzerwać, położył na kamieniu i przybił drugim kamieniem. Skutkiem wybuchu Niedzwiedzki został rozzerwany. (s.)

— Napady bandyckie w powiecie Wileńskim. Rezultat m. objęcia rządów nad powiatami korytańskimi przez Delegata Rządu w Wilnie jest tępienie bandytyzmu w wyższej pomienionych powiatach. T. np. banda składająca się z około 150 osób, wobec tępienia ich przez organy bezpieczeństwa publicznego rozszarpała się. Resztki tej bandy, kilkanaście osób, dokonało napadu na dwór p. Wasniewskiego w majątku Zalesie. Podczas tego napadu p. Wasniewski został zabity, dwór zaś doszczętnie zrabowany. 17 osób z bandy zostało złapanych i oddanych sądom polskim. (W.R.P.)

PROWINCJONALNA.

— Zbiór żniw w pasie neutralnym. Dowiadujemy się, iż

nia kuchnią i porządkami domowymi, oraz zabawianiami Dobrodziejki głośnym czytaniem i opieką w licznych chorobach zawsze niezdrowej Pani Domu.

Przy odmawianiu litanji przez ciotkę wspaniała, ciotki dodatkowo odpowiadają „módl się za nami” i „antyfonę” na oremus”. Przechodzą do N I Ciotki użyteczne.

Ten gatunek liczy osoby przeważnie chude, żylaste, noszące kapelusze z piórem mniejszym, o formach kłosowych. Buciki „prunelowe”. Zegarki posiadają srebrne na sznurkach, broszki srebrne z krzyżem, kotwicą i sercem. Ciotki użyteczne zamieszkują bądź przy wdowcach, bądź przy rodzinach gdzie „Sama” jest chora i nieudolna, lub wcale nie w stanie błogosławionym. One prowadzą dom, ich się boi pan domu jak ognia, służąca jeszcze bardziej, a dzieci otrzymują obfite klapsy i remonteransy. Wiecznia zapraco-

wane, śpieszące, noszą okulary, nocami cerują bieliznę, do Kościoła chodzą najbliższego — na prymaże, odwiedzają targ i posiadają tysiąc i jeden przepisów na ciastka, pierniki i choroby dzieciinne.

Ciotki użyteczne nie zajmują się literaturą; umieją za to na pamięć całą dużą księżkę do nabożeństwa, noszą w kieszeni różaniec przez Ojca św. poświęcany, oraz stoczek.

Są one surowe dla siebie i innych, w gruncie dobre i rodzinie oddane. W tej kategorii chyba przypadkiem zdarzy się wdowa „po świetniku” — naogół to stare panny, którym natura odmówiła wdzięków, więc abdykowały wczesnie z marzeń dziewczycich, zwracając całą energję potencjalną w stronę życia praktycznego.

W rzadkich chwilach wolnych chodzą na spacery parami po Św. Jurskiej, Nadbrzeżnej i Cieletniku. Suknie wełniane, lub kaszmirowe skromnie je zdobią, a gdy prze-

kraczą ryszotki lub kałuże z pod uniesionej sukni widać kryzę od „niewymawialnych” modelu 1853 roku.

W powstaniu 1863 nosiły strawę do lasu, proch w białście dla powstańców, zaś potem czarne z pleurensęją, co w dagerotypach zostało utrwalone dla potomności.

Ciotki użyteczne robią notatki w kalendarzu o ważniejszych wypadkach rodzinnych i mierzą co kwartał wzrost dzieci, robiąc linijki na framugach od drzwi.

Ciotki cieszą się ogólnym szacunkiem, a ludzie i psy ustępują im z drogi. Księża ich się boją, bo bacznie śledzą za pobożnością każdego, nie żałując nawet jajek gdy jaki Niemieszka lub Sęczykowski z rytuałami wystąpi.

III. Ciotki znikome.

Nikt nie pamięta gdzie i kiedy one się urodziły. Wiadomo, że są dalekimi krewkami. Chude z wklęsłą pierśią, noszą masę medallików i szkaplerzy na szyi, a róża-

nieć z drzewa oliwkowego na reku. Ubrane w czarny perkal, kapelusze małeńki, krągły, z piórkim malutkiem, lub nawet bez piórka, albo kształtu kapoty od factonu zawieszany pod brodą, z wualką do połowy twarzy.

Pojawiają się u stołu gdy już wszyscy są zebrani, jedzą w milczeniu i znikają jak cienie. Gościom się ich nie prezentuje. Śledzą w swoim pokoiku, gdzie modlą się dużo, porządkują wiecznie, karmią kanarka i podlewają wazoniki z fukcją, aloesem i mirtem. Do spraw domowych nie mieszają się wcale, ale są ucieczką i ukochaniem dzieci, które milują bardzo ciotunie i wszystkie swe biedy i zale przed nią wylawają. Mają one zawsze jakieś cukierki na utarcie łez i biórą na siebie stłuczoną przez dzieci szklanek lub złamane krzesło. Ciotka znikoma jest soufra douleur, a skarga z ust jej nigdy nie wyjdzie. Wszystkie swe bóle ofiarowuje za spokój duszy

tego, którego kiedyś kochała w ciłości i o którym nikt nigdy nie wiedział.

Pawnego dnia ciotunie wynoszą na cmentarz, o czym klepsydry nikogo nie powiadomią. Ksiądz wodą święconą trumnę czarną pokropi, dzieci również poplącą i śladu po niej nie zostanie, jak po kamieniu co wpadł w wodę. Przeszła przez życie jak cień, jak cień znikła!

Czy znajdziecie gdzie na świecie taki komplet ciotek, takie typy, jakby ze starych powieści wskrzeszone? — Nie, — jedno Wilno posiada okazy gdzieindziej nie znane i tylko na gruncie tutejszym, wśród starych Jagiellońskich tchnień, żyją one i odradzają się. Niech żyją Ciotki wileńskie i niech ich biografa przekleństwo za ten szkieł nie obrzuca, bo ja je wszystkie czczę i kocham z duszy i serca, jak wszystko, co jest nasze, — wileńskie.

Miłośnik zabytków.

ludność pasa neutralnego bardzo intensywnie pracuje przy zbiorach tegorocznych w obawie napadów ze strony litewskiej. Wobec wypadków ostrzeżenia ludności, pracującej w polu z kulemiotów ze strony Litewskiej, mieszkańcy pasa neutralnego starają się, jak najszybciej zebrać zboże z pól. Przeszkodą do szybkiego realizowania żniwa jest brak robotnika, albowiem robotnikowi polnemu

trzeba płacić poza utrzymaniem dziennym około 2.500 mk. dziennie. (Wap.)
 X Księgosusz. W ostatnich kilku dniach w pow. Lidzkim zanotowane są 4 wypadki księgosuszu, przeniesionego prawdopodobnie przez transporty bydła wojskowego. Władze administracyjne wydały zarządzenia w celu niedopuszczenia rozszerzenia zarazy. (A. W.)

Wiadomości ogólne.

Z CAŁEJ POLSKI.

Echa zająć w Krakowie. Minister Spraw Wewnętrznych p. Kamiński wydelegował do Krakowa inspektora policji celem stwierdzenia zachowania się i sprawności policji w związku z wypadkami na wiecu Związku Ludowo-Narodowego. (A. W.)

Zastoju nie będzie. „Kurjer Łódzki” zaznacza, że groźba zastoju w przemyśle włókienniczym zanika. Wskutek zwężki walut obcych ceny wełny i bawełny podniosły się o 30 proc. Wskutek ratyfikacji traktatu rumuńskiego wzmagają się eksport. Do nawiązania stosunków przyczyniają się kupcy rosyjscy. (A. W.)

Z ZAGRANICZY.

Komunistyczny instytut dziennikarski w Moskwie. W Moskwie powstaje komunistyczny instytut dziennikarski dla przekształcenia publicystów bolszewickich. (Pat.)

Dzierżyński członkiem Akademii Nauk. „Prawda” (Nr. 153) podaje, że Dzierżyński został wybrany do Akademii Nauk. (Wap.)
Areszty w Moskwie. W Moskwie aresztowano cały szereg b. działaczy społecznych, między innymi znajdują się posłowie do duma Szczepkin i Trubcki. (Wap.)

ELEGANCKIE PANIE

używają tylko

„Crème au Lait” — Costa.

Uwaga! Fabryki, 40% zysku
 Gospodynie opał — węgiel
 daje najtańszy
 Natychmiast dostarcza

M. Deull, Jagiellońska 5.

TELEGRAMY.

Litwinów w Warszawie.

WARSAWA. 4-VIII. (Tel. własny). Dziś przejazdem z Hagi do Moskwy zatrzyma się parę godzin w Warszawie Litwinów.

Nowe walki w Sowiecju.

REWEL. (Pat.) Prasa estońska donosi o nowych walkach wewnętrznych komunistów z oddziałami armii zielonej w okolicach Pskowa.

Rząd Seidla zachwiany.

WIENIEN. (Pat.) Rząd Seidla zachwiany, skutkiem nieudania się usiłowań zmierzających do powstrzymania spadku korony austriackiej.

Życie ekonomiczne.

Ceny rynkowe z dnia 2 VIII b. r.
 Żyto 2650—2700, mąka żytnia 2800—2900, mąka pszenna 6000—7000. Jęczmień 2850, gryka 2700—2800, siano 1000—1100, owies 3700—3800, groch 2300—2400, słoma 600—700, otręby 1700—1750 za pud. Chleb razowy 65—70 pyłowy 110, mąka pszenna 85% 180—70%—150, żytnia 70%—75, razowa 82%—80, proso 150, marchew jeden pecek 60, buraki 1 f.—50, kapusta 140—150, 10 jaj 550—600, proszek mydłany—130, mleko litr—160—170, ser wlejski—250, marmolada 300, świec—200, stonina—700—750, sadio 700—800, masło deserowe 1200—1300, mleko wołowe—300—350, wieprzowe 400—500, baranina—350, cukier—kostki—350, kryształ—260, kasza jęczmienna 110, gryczana 140, owsiana 130, jaglana 120, krakowska 150 ryż 200. (w.)

Telegram dziękczynny Mejerowicza.

RYGA. (Pat.) Mejerowicz wysłał sekretarzowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, Houghesowi, telegram dziękczynny za uznanie Lotwy przez Stany Zjednoczone.

Nota Balfoura.

LONDYN. (Pat.) Lord Balfour wystosował do Francji, Włoch, Jugosławii, Rumunii, Portugalii i Grecji notę, stwierdzającą, że sytuacja ekonomiczna Anglii czyni niemożliwym zręczenie się sum należnych od byłych nieprzyjaciół, gdyż Anglia musi pokryć swoje długi w Stanach Zjednoczonych.

Z handlu Polskiego w Wilnie.

Skład maszyn i narzędzi rolniczych Zygmunta Nagrodzkiego powstał w Wilnie w końcu zeszłego wieku i wziął sobie za zadanie główne wprowadzenie do gospodarstw drobnych ulepszonego narzędzi.
 W owych czasach na Litwie plugi używane były tylko w gospodarstwach dworskich, zaś w gospodarstwach t. zw. folwarkowych i drobnych powszechnie jeszcze panowała socha.
 Pierwszym wysiłkiem składu było rozpowszechnienie pluga.
 Szło opanie, okazało się bowiem, że najmniejszy z istniejących podówczas plugów N I Sucheniego — był jeszcze stanowczo za duży i za ciężki; drobne i słabe koniki włościańskie nie mogły mu dać rady. Należało pomyśleć o lepszym. I wenczas to właśnie powstały, tak dzisiaj rozpowszechnione, plugi N-O, (a po niej jakimś czasie i jeszcze mniejsze — N OO), jakie podług dostar

zonego przez skład modelu, wybrała poczęła fabryka Józefa Sucheniego w Gidlach.

Zjawienie się tych plugów, z których większy — O O — ważył 46 funt, mniejszy zaś — N OO — zaledwie 41, zdecydowało o losie sochy.

Za plugiem poszły inne narzędzia: jak brony żelazne, sieczkarnie, wreszcie młocarnie ręczne i t. d.

W bardzo ciężkich warunkach wypadło składowi pracować w czasie okupacji niemieckiej i pierwszej bolszewickiej. Za drugiej inwazji bolszewickiej niemal wszystkie znajdujące się w składzie maszyny i narzędzia zostały zrabowane i wywiezione do Rosji. Nie przeważało to jednak pracy składu. Dziś skład Zygmunta Nagrodzkiego, jak i przed wojną, należy do najlepiej zaopatrzonej i może pochlubić się posiadaniem takich maszyn i narzędzi, jak plugi, brony i kultywatory Ventzkiego, młocarnie Cegielskiego, manęże i sieczkarnie Wolskiego, wainie Pomorskiej fabryki „Unja”, centryfugi „Diabolo” i t. d.

GIEŁDA

według notowań urzędowych Wileńskiej Giełdy Pieniężnej dnia 1 sierpnia 1922 r.

Waluta Żądano Poszukiwano

Franki	528	524
Dolary	6540	6500
10 rb. złotem	32000	31700
Listy Z. W. Z. B.	66500	65500
Czeki na New-Jork	6525	6480

Ofiary złożone w Redakcji.

Na zdemobilizowanych inwalidów do uznania Redakcji. Szkoła powszechna № 8—2700 mk. O. Z.—1800 mk.

Redaktor

Stanisław Mackiewicz.

BALET wiedeński Teatr „HELIOS” Po triumfalnym tournée w Europie występ słynnego Wiedeńskiego Baletu w jej partnerów Marji Rowena, Hen L'Été, Wi D'Estelle, Giu Baladero
Niedziela 6 sierpnia Tańce klasyczne, komiczne, erotyczne wszystkie, epok i narodów w odpowiedn. kostjumach. Szczegóły w afisz. Bilety w Heliosie od 11—2 i od 4—8 w.

Gertrudy Barrison

BALET wiedeński Akuszerka z Warszawy udziela porad ciężarnym, dyskretna, zapewniona. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46—6.

Dom Handlowy A. LESZE Poleca wykwintne i solidne **OBUWIE damskie, męskie i dziecięce** z najlepszych skór zagranicznych i krajowych po cenach 35% niżej rynkowych. Próba przekonania!
 Wilno, Zawalna 7. Reprezentacja fabryki mechanicznej, wyrobu obuwia Sp. Akc. „BUT” w Radomiu.
 Dla stowarzyszeń ustępstwa i udogodnienia **Hurt — Detal.**

NOWOOTWORZONY SKLEP Damski szyc Poleca: kostjmy, palta, suknie, spódniczki, własnej pracowni: bluzki i bieliznę **WEDŁUG OSTATNICH MODELI** Ceny pozakonkurencyjne.
 Wilno, ul. WIELKA 46

Obwieszczenie urzędowe

Dyrektora Wileńskiej Izby Skarbowej w przedmiocie wykupowania świadectw przemysłowych na rok 1922.

Na zasadzie art. art. 1—3, oraz 18 do 36 go Ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. № 17 1922, poz. 140), wzywa się wszystkich, obowiązanych opłacać wymieniony podatek do wykupienia świadectw przemysłowych na rok 1922 w terminie od 7 sierpnia do 1-go października roku bieżącego.

Przy wykupywaniu świadectw należy mieć ze sobą kartę rejestracyjną z roku 1921 lub tymczasowe zaświadczenie z roku 1922 i dowód rejestracji w Departamencie Przemysłu i Handlu.

Winni prowadzenia po wyżej wskazanym terminie handlu lub innych procedur, oraz osobistych zajęć przemysłowych bez świadectwa przemysłowego albo na podstawie świadectwa mniejszej wartości, ulegną karze grzywny do wysokości trzykrotnej nieopłaconej lub nieopłaconej należności za świadectwo (Art. 126 powołanej Ustawy).

Wszelkich informacji w związku z wykupywaniem świadectw przemysłowych, należy zasięgać w Urzędzie Skarbowym m. Wilna (Mickiewicza 3, pokój 7).

Czarnocki, w/z. Dyrektora Izby Skarbowej. P. Odyniec, Naczelnik Urzędu Skarbowego.

Doktor med. D. Zeldowicz z Moskwy. **Kobieta-lekarka Dr. Szwarz-Zeldowicz** Przyjęcia 12^{1/2}—2 13—5 Choroby: kobiece oraz spec. weneryczne, mocznopłciowe, syfilis i skórne. **Ul. Mickiewicza (b. S-to Jerska) № 24.**

Wileńska szkoła lekarsko-dentystyczna z 4-letnim kursem nauk, według programu Państwowego Instytutu Dentystycznego. Przyjęcie słuchaczy na wszystkie kursy. Podania są przyjmowane codziennie od godz. 11 do 1, Jagiellońska 8. Początek wykładów 15 września. 4—1

Kupujemy każde ilości, także mniejsze partje koniczyn, odchodów od koniczyn, sporuku, przelotu, tymoteuszu, rzepaku, siemienia lnianego, gorczyca, maku, kminku, inkarnatki, wyki, vicia villosa, groch Victoria oraz inne nasiona
 Łaskawe oferty konkretne z próbami, podaniem ilości, cen i terminu dostawy prosimy skierować pod adresem **Sędziarski & Kazowski Mogilno** (Wielkopolska)

MOTOR naitowy 4 koński silnik młynek niemiecki do mielenia zboża z przyrządami do sprzedania. Oglądać: **Wielka 78, sypialnia u stróża.**

Zginęła foksterjerka biała, na głowie 2 czarne plamy. Proszę odprowadzić za nagrodą, Chocimska 19—15. Nieprawego posiadacza pociągają do odpowiedzialności.

Żądajcie wszędzie papierosy

„ZEPHYR”
 „DARLING”
 fabryki wyrobów tytoniowych „SYRENA” w Warszawie.

FABRYKA DJAMENTÓW do rżnięcia szkła i do toczenia tarcz szmergiowych
H. SZEFTEL, Warszawa, Graniczna 16. Telefon 243-79. Ceny najtańsze. 5—1

Porzeczkki czerwone 100 mr.; czarne—150. nabyć można Mostowa 9. Zrzeszenie „Pracy” i Jasińskiego 4. Tam że za ówienia na większe ilości

Nauczyciel gimn. udziela lekcji. Spec. jęz. obce i polsk. Oferty „Stowo” J. S.

Uczę prywatnie pisać na maszynach i przyjmuję przepisywania we wszelk. język. Wiadom. Biuro Podan—Bonifraterska 14—9

Dom do sprzedania murowany 2-piętro wy. Dowiedz. Nowogrodzka 55

Las do sprzedania około 700 dziesięcin, materjałowy i opałowy w maj. Piaseczno G. Hr. Broel-Plater od Pińska 14 km. zimowej drogi. Pozwolenie na wyrąb b. uzyskane. Informacji udzieli Zygmunta Chomińskiego, poczta Mir, maj. Mir, wojew. Nowogrodzkie

Skradzioną książkę wojsk. wyd. z D. O. P. w Wilnie i legitym. pośrednictwa pracy Antoniego Krysko uniew. się

Poszukuje umeb. pokoju przy rodzinie. Bluro ogłosz. S. Juliana, Niemiecka 4, tel. 222 dla R. L.

Restauracja w pełnym ruchu do odstąpienia. Dowiedz. się w biurze ogłosz. S. Juliana, Niemiecka 4. Tel. 222.

Zygmunt Nagrodzki w Wilnie ul. Zawalna 11-a 3—1

poleca następujące maszyny i narzędzia rolnicze pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych.
PLUGI brony i kultywatory Cegielskiego, Ventzkiego i Sucheniego
SIECZKARNIE różnych typów i wielkości fabryki Wolskiego i innych
MŁOCARNIE ręczne—manęże i inne fabryki Cegielskiego, Wolskiego i in.
MŁOCARNIE szerokokłomne Cegielskiego (jest to nowy typ młocarni, zastępujący na najgorętsze polecenie
MANEŻE różnej wielkości Wolskiego. Wainie i młynki Wolskiego i „Unja”
MŁYNY gospodarskie przenośne do manężu **WAGI** dziesiętne i stołowe **Hessa**
MASZYNY do czochrania wełny, prasy do siarna, taczki splachrowe oraz różne inne maszyny, narzędzia i przybory gospodarskie.

Lokal do wynajęcia dla magazynu przy ul. Jagiellońskiej w gmachu kino-teatru „Helios”. d. № 2. Informacje 4 sierpnia w biurze kino teat. „Helios”.

Za pozwoleniem p. Kuratora Wileńskiego Okręgu Szkolnego w początku roku szkolnego otwiera się

Prywatne Liceum Francuskie C. L. Szydłowskiej

dla uczni płci oboj. Język wykładowy francuski. Oprócz klas zwykłych, otwierają się klasy przedprzygotowawcze i przygotowawcze. Informacji udziela p. Szydłowska: Jagiellońska 9, m. 7, we wtorek, czwartki i soboty od godz. 12—2.